

1918 11 11 Valstybės Tarybos Prezidiumo ir Augustino Valdemaro vyriausybės kreipimasis į Lietuvos gyventojus dėl valdžios perėmimo iš vokiečių administracijos

Lietuvos piliečiai!

Didysis karas, kurs per ketverius metus žudė Lietuvą, baigiasi. Jam baigiantis nukirsti pančiai, metų metus varžę Lietuvos kraštą. Kovai dar ne galas, bet jau teka mums laisvės saulė.

Iki paskutinės valandos nebuvo leidžiama Lietuvos Valstybės Tarybai su savo krašto žmonėmis susisiekti ir šalį tvarkyti. Kiekvienas jos žingsnis buvo trukdomas. Ištisi metai Valstybes Tarybai nevalia buvo pasakyti liuso žodžio savo žmonėms.

Dabar tos kliūtys pradeda nykti. Senosios vokiečių vyresnybės nebėra, ir tiktai šiandien galima imtis statyti laisvos Lietuvos gyvenimą. Jau atėjo darbo valanda, ir Valstybės Taryba tikisi, kad jūs visi — Lietuvos vyrai ir moters — mokate ne tik dėl laisvės kovoti, bet ir iškovotąją laisvę stipriai laikyti.

Nuo šios dienos mes patys imsime Lietuvą valdyti, Valstybės Taryba rūpinsis lygiai visais Lietuvos piliečiais, neskirdama nei kalbos, nei tikybos, nei lyties. Dabar ji jau kuria savąją valdžią, kuri sudarys valstybės įstaigas ir sutvarkys krašto savivaldybę. Darbo tik pradžia; dar veik visa valdžia vokiečių rankose; daug dar laukia mus rūpesnių.

Imdamies darbo pasisakome, kokie yra mūsų pirmieji rūpesniai:

1. Per ketverius metus spaudė mus didžiausi karo vargai. Netekdavom pieno savo kūdikiams. Stikdavome duonos, svetimus bešerdami. Lietuvos vyriausybė rūpinsis, kad nei vienas grūdas, nei vienas kiaušinis be jos žinios nebūtų imamas iš krašto.

2. Ketverių metų karas suardė mūsų ūkius. Mūšiai, ėję Lietuvos žemėje, pelenais pavertė mūsų trobesius. Karo nuostoliai turės būti Lietuvai atlyginti. Vyriausybė tuojau ims daryti visų tų nuostolių sąrašus.

3. Lietuvos Vyriausybė rūpinsis, kad tuoj būtų paleisti ir galėtų grįžti visi karo belaisviai ir visi iš Lietuvos ištremtieji dėl politikos nusidėjimų karo metu.

4. Lietuvos Valstybės Taryba ir josios sudarytoji Lietuvos Vyriausybė imasi kraštą valdyti tik laikinai. Ji nori tik apsaugoti Lietuvą nuo suiručių ir privesti šalį ligi visų žmonių renkamo Steigiamojo Lietuvos Seimo. Valdžios tikslas greičiausiai sušaukti Steigiamąjį Seimą visuotiniu, lygiu, slaptu ir tiesiu balsavimu. Jisai galutinai nutars, kaip turi mūsų kraštas valdytis. Jisai nustatys santykius Lietuvos su kaimynais. Jisai įstatys ir nuolatinę Lietuvos Valdžią.

5. Žemės valdyme iki šiol buvo Lietuvoje daug neteisybės. Greta didžiausių žemės plotų savininkų skurdo šimtai bežemių ir mažžemių, norinčių ir sugebančių savą, ne svetimą žemę dirbti. Laisvoj Lietuvoje taip būti privalo. Mūsų Steigiamasai Seimas turės pasirūpinti, kad Lietuvoj žemdirbiai, kurie nori ir sugeba žemę dirbti, gautų jos pakankamai. Jo bus darbas, kad nebereiktų Lietuvos žmonėms iš savo krašto gabentis ir ieškoti duonos svetur. Lietuvos Vyriausybė paruoš visa, kas bus reikalinga Steigiamajam Seimui žemės reformai padaryti.

6. Lietuvos Vyriausybė rūpinsis, kad miesto ir sodžiaus darbininkai turėtų darbo ir uždarbio ir kad jie būtų saugomi nuo išnaudojimo.

Einant į darbą daug mums reikia patvaros ir stiprybės, nes turime daugelį priešų, ir mums tenka gintis

vieniems, nelaukiant iš niekur talkininkų. Yra žmonių, tykojančių užgrobti Lietuvos žemę, išplėsti Lietuvai jos širdį – Vilnių. Jie ginklu ruošiasi mus užpulti. Yra žmonių, kurie dangstydami gražiais demokratizmo vardais ir žodžiais, nori suardyti mūsų pačių tarpe vienybę.

Norėdama atsiremti prieš visus mūsų priešus, Valstybės Taryba drauge su josios paskirtaisiais ministeriais praneša jums, kas reikia tuoj daryti.

Negaišdami nei dienos, kiekvienoje parapijoje susirinkite visi vyresnieji, be kalbos ir tikybos skirtumo, ir išrinkite Parapijos Komitetą iš penkių arba septynių žmonių. Išrinktasai Komitetas turi tuojau paimiti į savo rankas tvarkyti apylinkės gyvenimą. Tasai Komitetas tuojau turi pasikviesti stiprius ištikimus vyrus ir sudaryti iš jų miliciją. Milicijos darbas yra saugoti ramius žmones nuo visokių grobikų ir užpuolikų ir palaikyti viešąją tvarką.

Komitetas tegu susižino su kaimyninių parapijų komitetais ir *bendrai teįsteigia Apskričių (Kreizų) Komitetus*. Šitieji teųžmezga nuolatinius ryšius su Lietuvos Vyriausybe.

Valstybės Taryba drauge su savo ministeriais rūpinsis, kad niekas nekliudytų jūsų išrinktiesiems Parapijų ir Apskričių Komitetams darbo dirbti. Jinai rūpinsis taip pat, kad jūsų sudarytajai milicijai būtų pristatyta ginklų.

Rinkdami Komitetus ir steigdami miliciją, klauskitės, kai bus reikalo, ir tarkitės su vienintele visos Lietuvos atstovybe – Valstybės Taryba ir padėtąja josios Vyriausybe. Ji siuntinės savo *įgaliotinius*, kurie aiškins ir aptars, kaip tat geriau padaryti.

Vyriausias dabar darbas, didžiausioji Lietuvos piliečių pareiga – palaikyti krašte vienybę, ramybę ir tvarką. Tegu eina Lietuvos jaunimas, kurio krūtinėje plaka narsi lietuvio širdis, į milicijos eiles, tesimoko ginklų vartoti, bet tevartoja jį tik šventu reikalu mūsų tėvynei ginti.

Žinokite visi Lietuvos piliečiai, kad Valstybės Taryba remsis jūsų išrinktaisiais Parapijų ir Apskričių Komitetais ir drauge su jumis ves Lietuvą į laisvę, laimę ir gerovę.

Netrukus, dar šiais metais, tam tikru įstatymu Valstybės Taryba pasikvies jūsų išrinktuosius atstovus į Vilnių bendrajai su Valstybės Taryba Konferencijai. Šitoji Konferencija turės papildyti Valstybės Tarybos sudėtį.

Būkite pasirengę, Valstybės Tarybai pašaukus, eiti ten, kur reikės, mūsų brangios tėvų žemės – Lietuvos gintų!

Valstybės Tarybos Prezidentas A. Smetona.

Valstybės Tarybos viceprezidentai Dr. J. Šaulys.

Kun. J. Staugaitis.

Ministerių Tarybos Pirmininkas ir Užsienių reikalų ministeris prof. A. Valdemaras.

Finansų, prekybos ir pramonės ministeris M. Yčas.

Vidaus reikalų ministeris V. Stašinskis.

Teisingumo ministeris P. Leonas.

Žemės ūkio ir valstybės turtų ministeris J. Tūbelis.

Švietimo ministerijos Valdytojas J. Yčas.

Vilnius, 1918 m. lapkričio 11 d.

Iš: Lietuvos aidas, 1918 11 13, nr. 130 (178)